

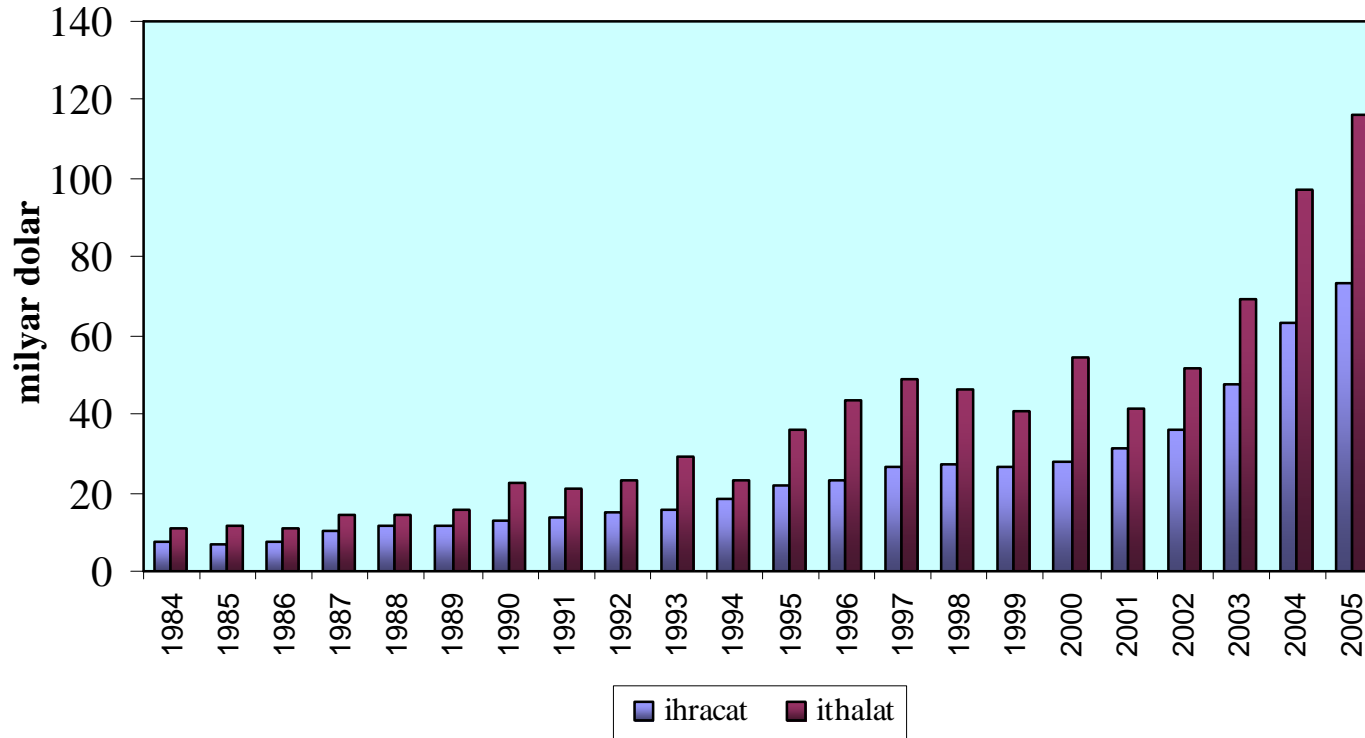
ÜRETİMİN İTHALATA BAĞIMLILIĞI
VE
BİLGİ ÜRETİMİNİN İMALAT SANAYİ
ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

ŞEN AKMAN & EVREN BÜKÜLMEZ

12 EKİM 2006

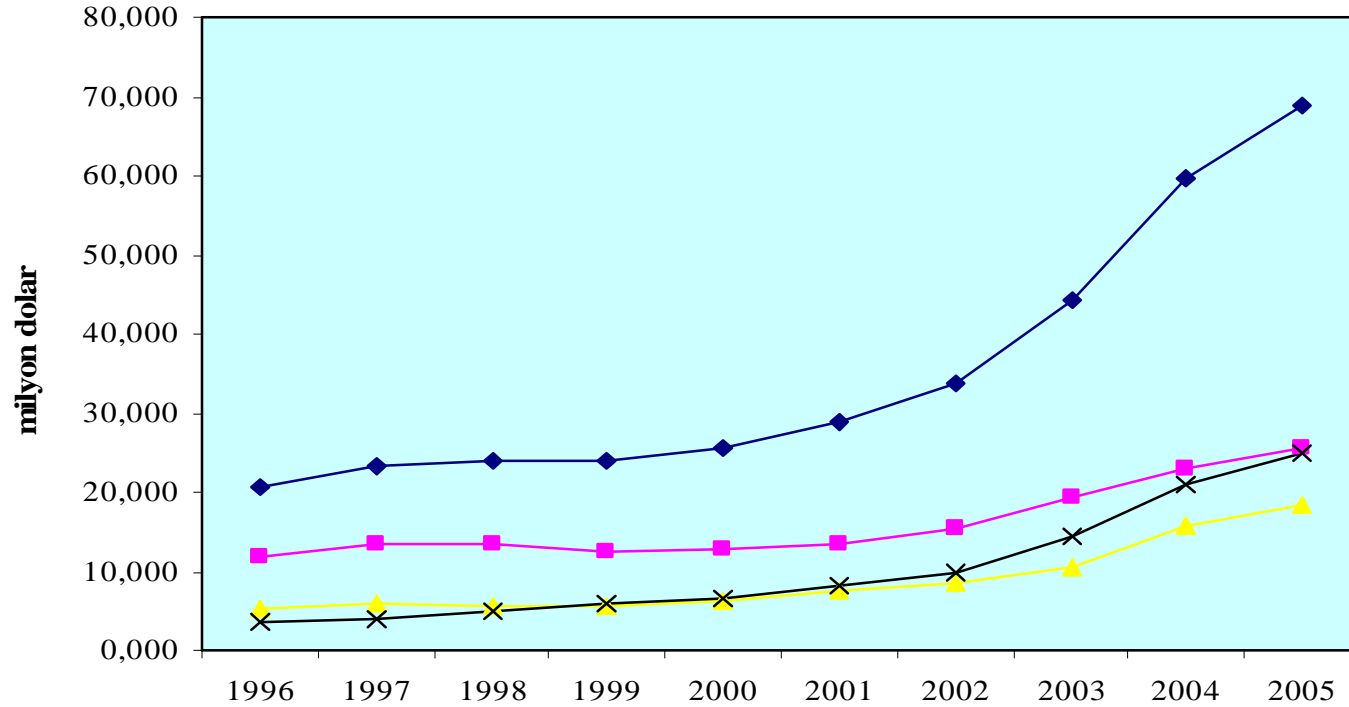

YILLAR İTİBARIYLA İTHALAT – İHRACAT

- q Türkiye ekonomisi 1984'ten bu yana ortalama yıllık %4 büyümüştür.
- q 2001'deki ekonomik kriz sonrası iç talep düşmüş, sanayi dış piyasaya yönelmiştir.
- q Dış ticaret hacmi 2003'te 116 milyar\$, 2005'te 190 milyar\$ olarak gerçekleşmiştir.
- q Dış ticaret hacmini en çok sanayi ürünleri artırmıştır.

GENİŞ EKONOMİK GRUPLAR ÇERÇEVESİNDE İMALAT SANAYİ İHRACATI

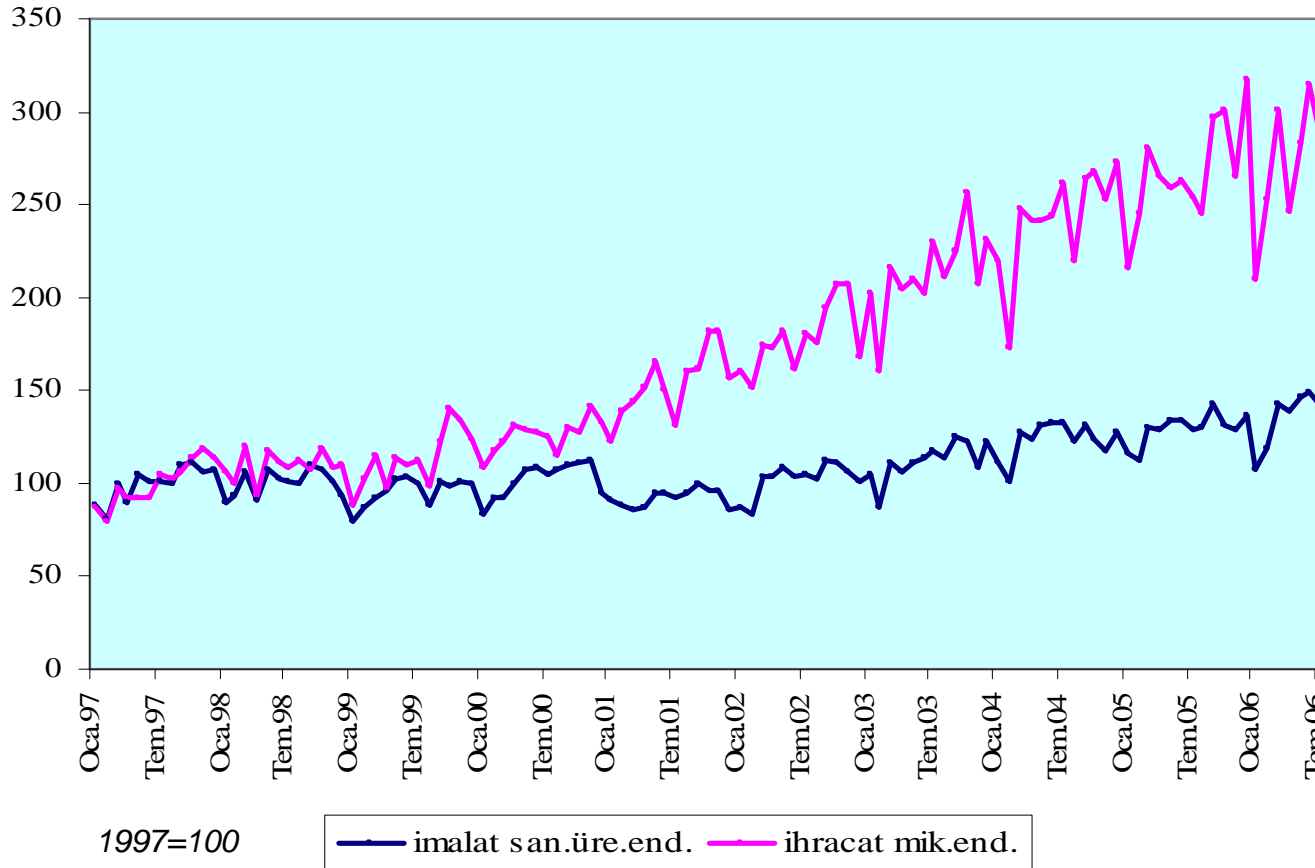

1997=100

—◆— toplam imalat san. —■— tüketim mall. —▲— ara malları —×— yatırım mall.

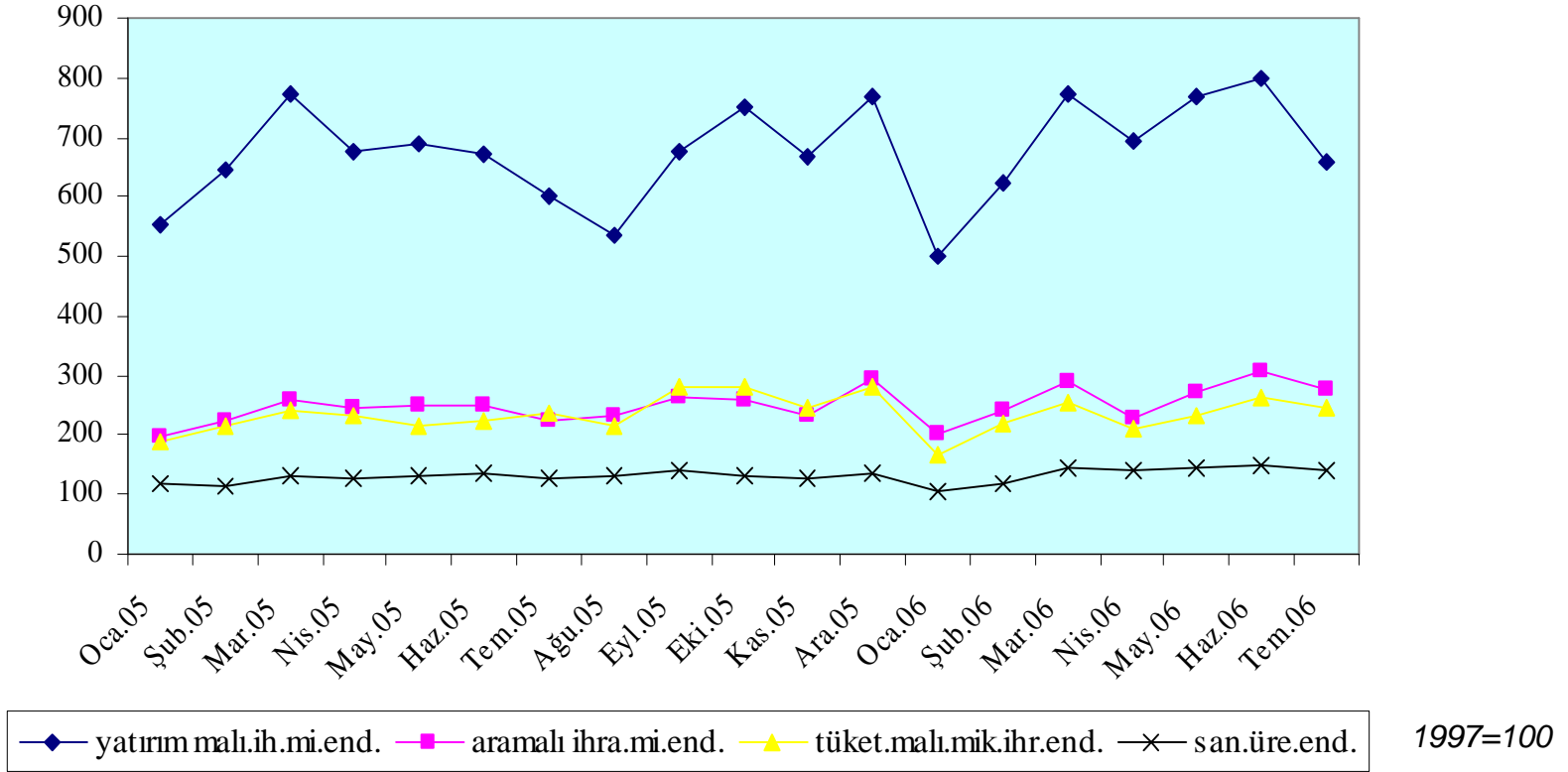
- q 2002 yılından itibaren imalat sanayi ihracatında artışı olmuştur.
- q Yatırım malları ihracatı oransal olarak en çok artış gösteren mal grubudur.

İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ & İHRACAT MİKTAR ENDEKSİ

İhracatın büyüme oranı, 2001 krizindeki iç talebin düşmesinin de katkısıyla imalat sanayine göre daha yüksek olmuştur.

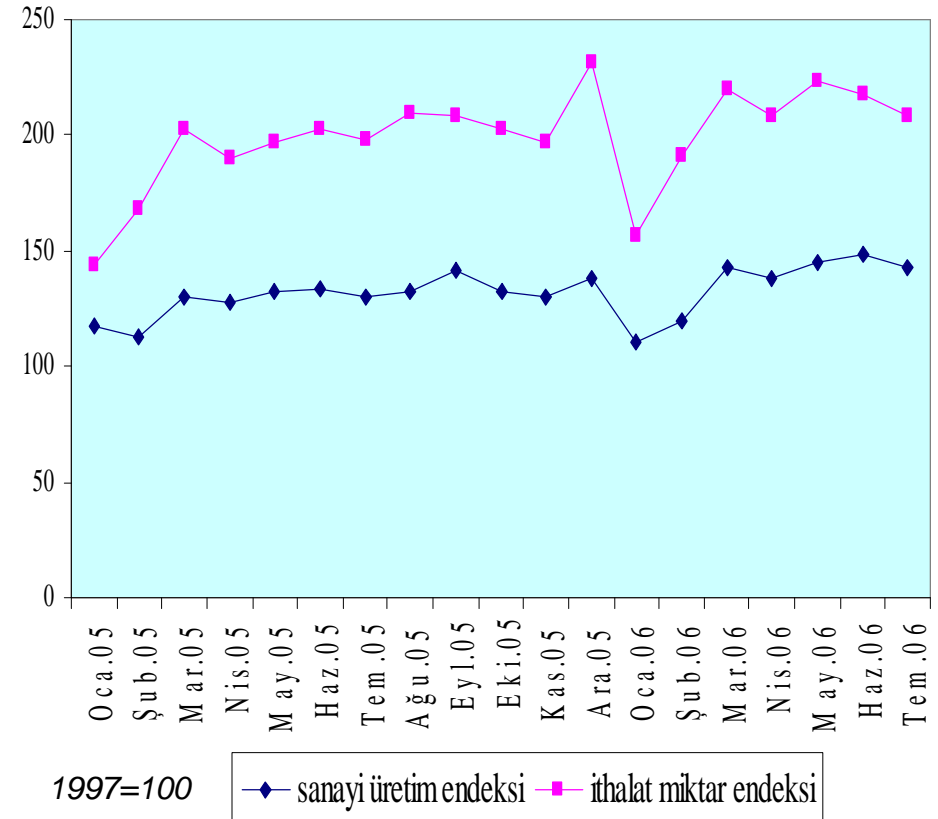
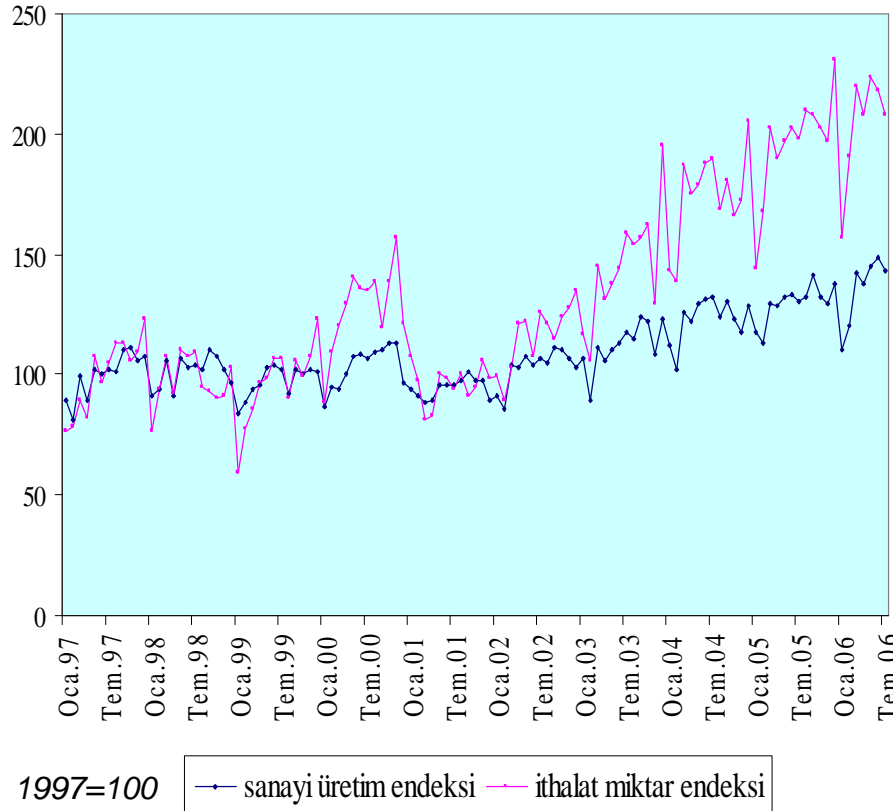
İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ & YATIRIM, ARA MALI, TÜKETİM MALI İHRACAT MİKTAR ENDEKSLERİ

q İhracat 2005 yılı sonundan itibaren istikrarsız bir grafik izlemiş, belli bir azalma eğilimi oluşmuştur.

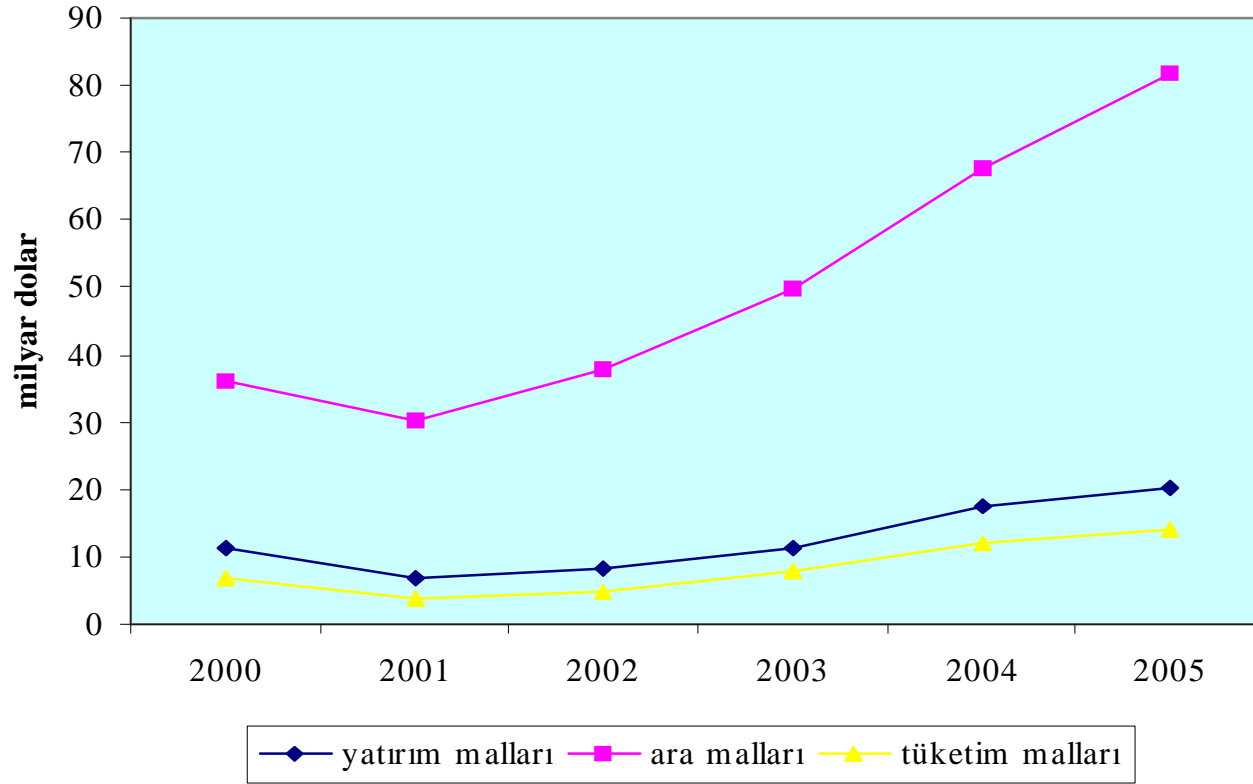
q Bu durumun, uzun süredir değer kazanan yerel para ve rekabet gücündeki kayıplardan kaynaklanması olasıdır.

İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ & İTHALAT MİKTAR ENDEKSİ

- q 2002 yılı sonundan itibaren, ithalatın üretimdeki artıştan daha yüksektir.
- q Üretimde ithalata bağımlılık artmaktadır.
- q Ancak, Mayıs 2006'dan itibaren, ithalattaki azalma eğilimi, sanayi üretim endeksinden daha fazladır. (mikro seviyedeki reformlar?)

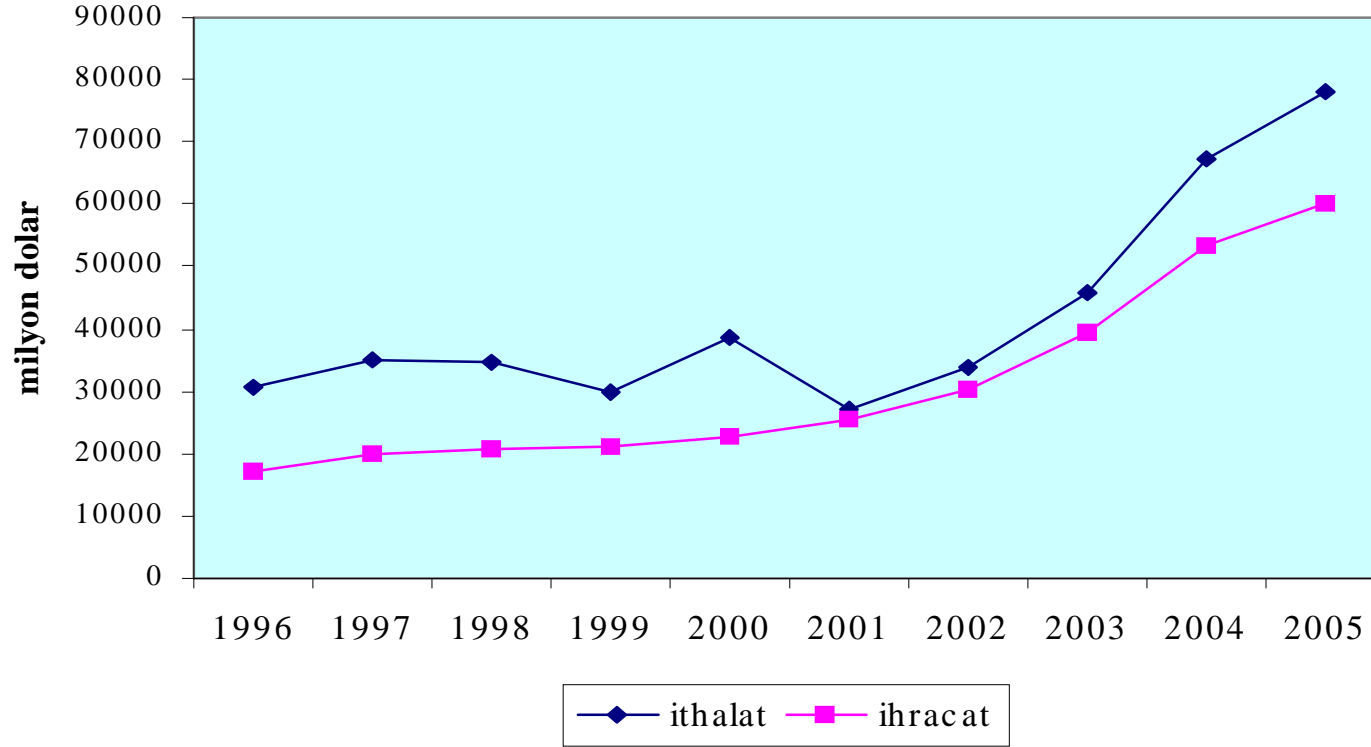
GENİŞ EKONOMİK GRUPLARIN SINIFLAMASINA GÖRE İTHALAT

q 2001 yılından bu yana, ara malı ithalatındaki artış, yatırım ve tüketim malları ithalatındaki artışa göre daha yüksek gerçekleşmiştir.

q Ara malları grubunun toplam ithalat içindeki payı 2003-2005 döneminde %36,3'e kadar yükselmiştir.

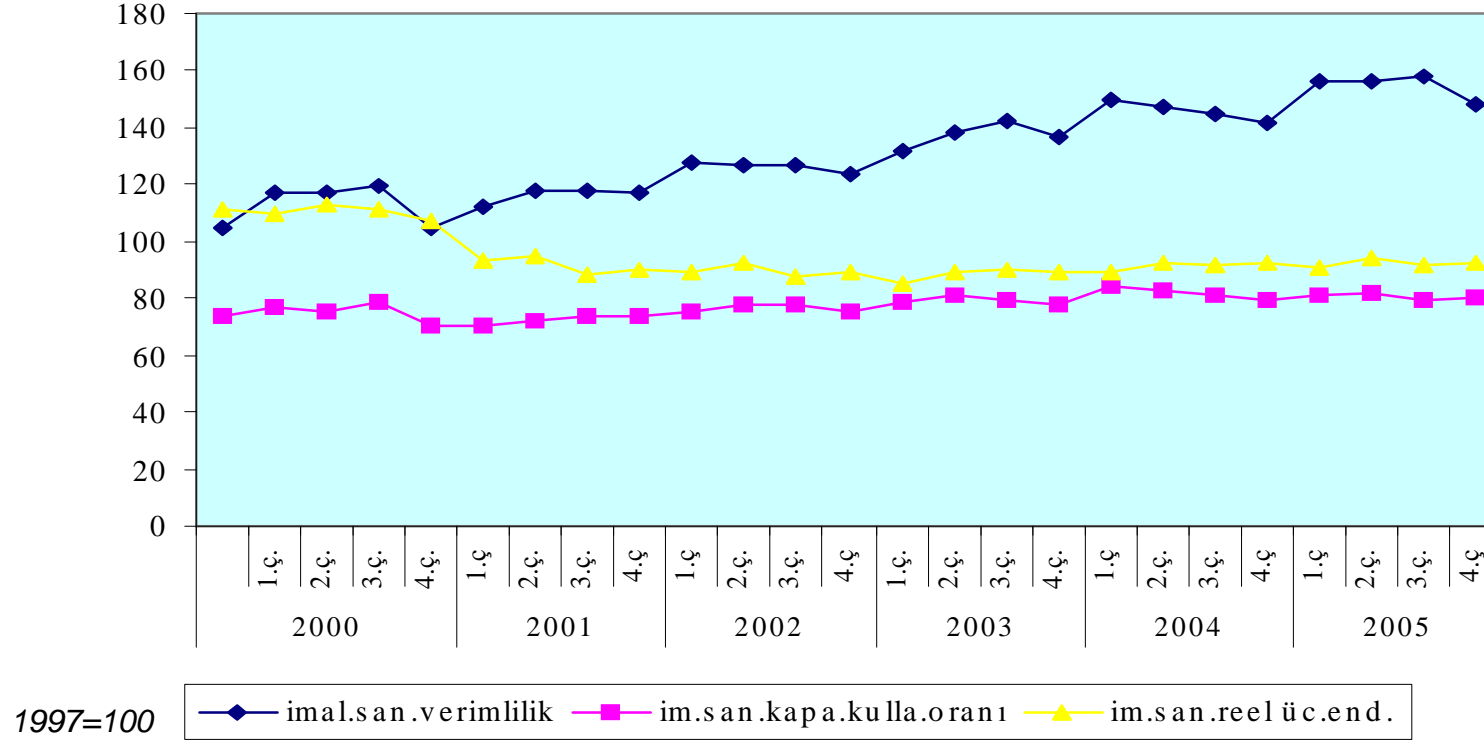
SANAYİ ÜRÜNLERİ İTHALAT* VE İHRACATI

* Grafikteki ithalat miktarları, enerji ithalat miktarlarından arındırılmıştır.

q 2001 yılından bu yana, ithalat artış oranı ihracat artış oranından daha yüksek gerçekleşmektedir.

İMALAT SANAYİ İŞGÜCÜ VERİMLİLİĞİ ENDEKSİ – KAPASİTE KULLANIM ORANI – REEL ÜCRET ENDEKSİ

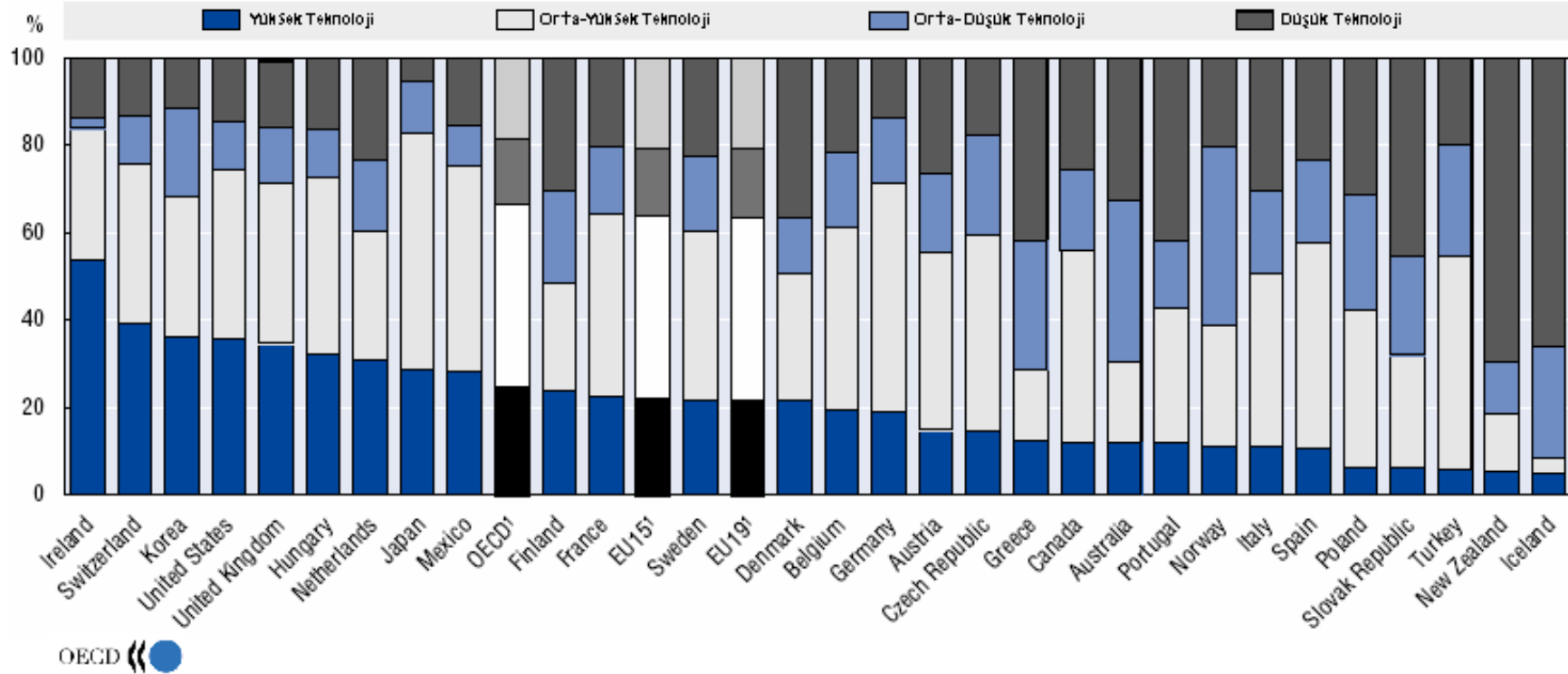

q Kapasite kullanımında ciddi bir değişiklik olmamış, reel ücretler düşmüş, işgücü verimliliği ise artmıştır.

q Sonuç olarak, büyüme daha çok işgücü verimliliğindeki artıştan kaynaklanmıştır. (istihdamın artmaması durumu)

TEKNOLOJİ YOĞUNLUK GRUPLARI VE BU GRUPLARA GÖRE OECD ÜLKELERİNDEKİ İHRACATIN DAĞILIMI

Teknoloji Grubu	Yüksek teknoloji	Orta – yüksek teknoloji	Orta – düşük teknoloji	Düşük teknoloji
Kapsadığı Sanayiler	hacacılık ve uzay telekomünikasyon ilaç sanayi büro ve elektronik cihazlar	mesleki bilim ve ölçü aletleri taşıma araçları (otomotiv) elektrikli makina ve cihazları kimya sanayi elektrikli ev aletleri makina imalat sanayi	lastik ve plastik imalatı gemi inşa sanayi demir-çelik sanayi demir-çelik dışı metaller sanayi metalik olmayan mineraller metal eşya sanayi petrol rafinerileri çeşitli petrol/kömür türevleri sanayileri	kağıt ve basım sanayi tekstil konfeksiyon ve deri sanayi gıda içki ve tütün sanayi orman ürünleri ve mobilya sanayi cam ve cam ürünleri sanayi

ÜRETİMİN İTHALATA BAĞIMLILIĞI VE BİLGİ ÜRETİMİNİN İMALAT SANAYİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
12 Ekim 2006

TÜRKİYE’NİN TEKNOLOJİ YOĞUNLUK GRUPLARI VE BU GRUPLARA GÖRE OECD ÜLKELERİNDEKİ İHRACATIN DAĞILIMI

İhracatın Teknoloji Bazında Dağılımı (2004 yılı)

Teknoloji Düzeyine Göre Yaratılan Katma Değer (2004 yılı)

Ülkeler	İleri Teknoloji	Orta-Yüksek Teknoloji	Orta-Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
ABD	27,2	46,5	11,0	15,3
Meksika	21,1	51,9	13,6	13,4
G.Kore	24,9	35,6	21,7	17,8
Japonya	24,3	59,2	15,1	1,4
Almanya	11,2	61,3	15,2	12,3
Avusturya	10,1	43,7	22,9	23,3
Finlandiya	15,3	28,8	20,2	35,7
Fransa	18,1	43,9	16,9	21,1
İngiltere	26,2	42,5	16,5	14,8
İrlanda	44,5	30,2	5,5	19,8
İspanya	8,9	49,3	19,5	22,3
İtalya	8,1	40,2	21,9	29,2
Portekiz	6,0	32,7	12,8	48,5
Yunanistan	3,1	13,9	29,1	53,9
Polonya	4,4	26,9	30,8	37,9
Türkiye	2,9	18,8	21,5	56,8

Kaynak: OECD, Statistical Compendium

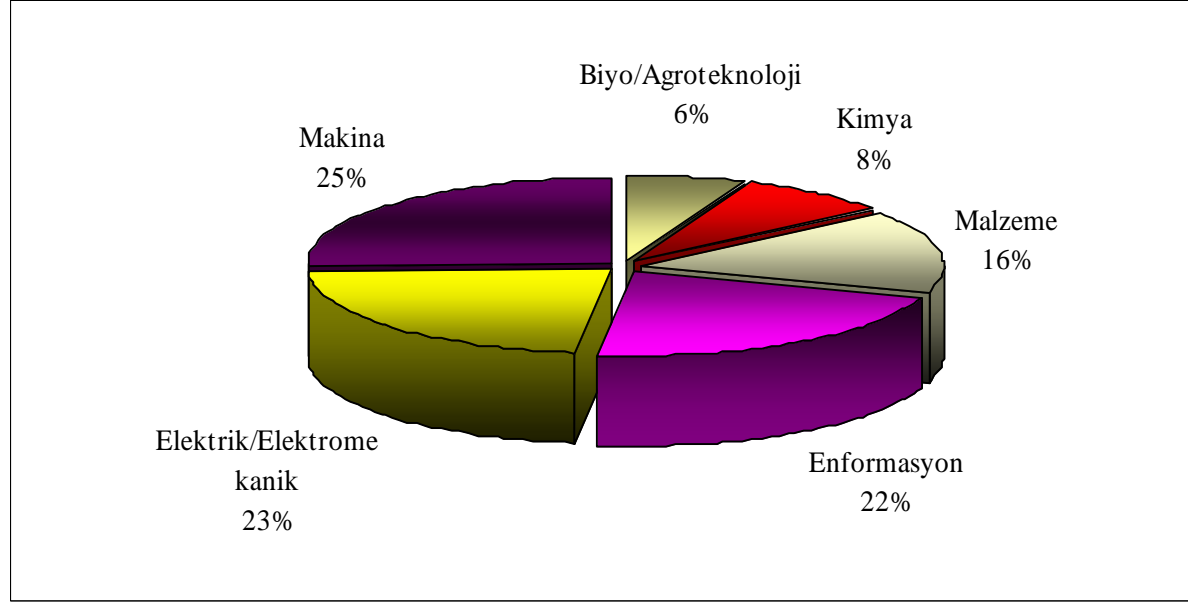
	İleri Teknoloji	Orta-Yüksek Teknoloji	Orta-Düşük Teknoloji	Düşük Teknoloji
ABD	17,2	32,7	23,1	27,0
Meksika	8,3	29,4	22,9	39,4
G. Kore	20,1	30,3	30,5	19,1
Japonya	15,4	34,1	25,8	24,7
Almanya	10,2	36,8	33,2	19,8
Finlandiya	9,9	27,1	22,9	40,1
Fransa	12,8	29,6	29,1	28,5
İngiltere	14,6	21,5	29,9	34,0
İspanya	7,4	31,9	29,8	30,9
İtalya	6,9	29,2	28,1	35,8
Portekiz	4,9	17,1	21,8	56,2
Yunanistan	6,5	14,2	27,3	52,0
Türkiye	5,5	22,9	37,3	34,3

Kaynak: OECD Statistical Compendium 2005

- q Yüksek ve orta-yüksek teknoloji ihracatının toplamı sadece Yunanistan’ın üzerindedir.
- q Orta-yüksek teknolojide Türkiye ihracatı 1995’ten 2003’e kadar ortalama %16,5 büyümüştür (lokomotif sektör: otomotiv). Ancak dış ticaret açığı büyümeye devam etmiştir.
- q Orta-yüksek teknolojide yaratılan katma değer, gelişmiş ülkeler ortalamasına yakın bulunmaktadır.

ÜRETİMİN İTHALATA BAĞIMLILIĞI VE BİLGİ ÜRETİMİNİN İMALAT SANAYİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
12 Ekim 2006

TTGV TARAFINDAN DESTEKLENEN PROJELERİN SEKTÖREL DAĞILIMI

- q TTGV, 15 seneden bu yana 504 adet Ar-Ge projesine destek sağlamış, bu projeler kapsamında %85 civarında bir ticarileşme başarısı ortaya çıkmıştır.
- q Bu projeler arasında en önde gelen teknoloji alanı makina mühendisliği teknolojisidir.

VAKA ANALİZİ – SİSTEM TEKNİK LTD. ŞTİ. (1)

Proje Sahibi: Sistem Teknik Endüstriyel Elektronik Sistemler San. ve Tic. Ltd.

Faaliyet Alanı: Endüstriyel Isıl İşlem Tesisleri ve Alüminyum Ergitme Fırınları

Firma Kısa Tanıtımı: 1979 yılında kurulmuş, 1982 yılından itibaren ısıl işlem fırınları üretimine başlamış. Hitap ettiği sektörler otomotiv, çelik, alüminyum, uzay ve havacılık ve cam sanayidir.

TTGV Desteğinden Önce Firmanın Durumu: Finansal sıkıntısı olan bir firma değildi. Satışlarının %60'ı dış pazarlara yönelikti.

TTGV Desteği Süreci: İlk projesi 2002 yılında desteklendi. Amaç, Türkiye'de üretimi olmayan vakum altında çalışan ısıl işlem fırını imal etmektir. Firma, AR-GE projesini yürütme konusunda belli bir disiplin kazanmış oldu.

ÜRETİMİN İTHALATA BAĞIMLILIĞI VE BİLGİ ÜRETİMİNİN İMALAT SANAYİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
12 Ekim 2006

VAKA ANALİZİ – SİSTEM TEKNİK LTD. ŞTİ. (2)

- q **Ülke çapında inovasyon içeren bu proje sonrası, 2004 yılında hidrojen gazının kullanıldığı vakumlu ısıtım işlem fırını ile dünya çapında bir yenilik ortaya çıkarmışlardır. Bu konuda bir patent alınmıştır.**
- q **Üçüncü ve destek alan son projesi ise, belli bir teknolojik yetenek kazanıldıktan sonra, 2005 yılı sonunda düşük basınç altında karbürleme yapabilen ısıtım işlem fırını olmuştur.**
- q **Firmadaki Ar-Ge yeteneği kurumsallaşmıştır.**
- q **SİSTEM Teknik 6. Teknoloji Ödüllerinde finale kalmıştır.**
- q **Firma, önümüzdeki beş yıl içinde ısıtım işlem teknolojileri konusunda dünya genelinde ilk üçe girmeyi hedeflemektedir.**

SONUÇ: NELER YAPILMALI ?

- q Sorun ve çözüm, imalat sanayinin rekabet gücünün arttırılmasında yatmaktadır.
- q Hangi sektöre, hangi halkasında destek verileceğinin belirlenmesi, değer zinciri veritabanının oluşturulması,
- q Bu anlamda kamu, sivil toplum ve özel sektörün ilgili kurumlarının bir araya gelmesi, sektörel bazda ortak stratejiler geliştirmesi,
- q Bu stratejileri destekleyen finansal mekanizmaların oluşturulması gerekmektedir.
- q Bu bağlamda, TTGV'nin rolü
 - q Portföyünün elverdiği ölçüde değer zincirinin belirlenmesine
 - q Bu konunun tartışılacağı platformun yaratılmasına, katkıda bulunmak olabilir.

TEŞEKKÜR EDERİZ

SORU, GÖRÜŞ VE ÖNERİLER...